

**WET van,
houdende wijziging van het
Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering
(S.B. 2024 no. 170)**

ONTWERP

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende, dat in het kader van het optimaal uitvoeren van het geldelijk beheer van het land, alsmede de uitvoering van de taken van de Staat het noodzakelijk is het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (S.B. 2024 no. 170) te wijzigen;

Heeft, de Staatsraad gehoord, na goedkeuring door De Nationale Assemblee, bekrachtigd de onderstaande wet:

ARTIKEL I

In het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (S.B. 2024 no. 170), worden de volgende wijzigingen aangebracht:

- A. Artikel 436a wordt vernummerd naar artikel 436b.
- B. Na artikel 436 wordt een nieuw artikel 436a toegevoegd luidende als volgt:
Onder goederen bestemd voor de openbare dienst als bedoeld in artikel 436 wordt onder meer verstaan:
 - a. alle gelden, geldswaarden en of waardepapieren in beheer bij de Centrale Bank van Suriname;
 - b. alle belastinginkomsten van de Staat en vorderingen gebaseerd op de belastingwetten, de Zegelwet, de grondhuurvergoedingen en Wet Algemeen Oudedagvoorzieningsfonds;
 - c. alle tegoeden van de Staat, zijnde gelden, geldswaarden en of waardepapieren, verkregen middels het aangaan van leningen;
 - d. de aandelen van de Staat bij rechtspersonen;
 - e. alle royalty inkomsten uit de mijnbouw sector; en
 - f. alle roerende en onroerende goederen eigendom van de Staat en noodzakelijk voor een goede functionering van het overheidsapparaat.

- C. Na artikel 436b wordt een nieuw artikel 436c toegevoegd luidende als volgt:
1. De reeds gelegde beslagen op de goederen als genoemd in artikel 436a, waarop gedurende een periode van vijf jaren geen executiemaatregelen zijn getroffen, komen van rechtswege te vervallen.
 2. Alle beslagen die zijn gelegd vóór het tijdstip van de inwerkingtreding van deze wet, worden geheel afgedaan met toepassing van de voorschriften van procesrechtelijke aard die vóór dat tijdstip golden.
- D. In artikel 479 wordt na lid 2 twee nieuwe leden 3 en 4 toegevoegd, luidende:
3. Alle derdenbeslagen die ten laste van de Republiek Suriname gelegd zijn op middelen bestemd voor de openbare dienst zoals opgesomd in artikel 436a, worden hierbij opgeheven.
 4. Alle bankinstellingen en overige derden waar deze derdenbeslagen zijn gelegd, stellen terstond de in het voorgaande lid omschreven beslagen goederen bestemd voor de openbare dienst, ter beschikking van de Republiek Suriname.

ARTIKEL II

1. Deze wet wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
2. Zij treedt in werking op de dag volgende op die van haar afkondiging.
3. De minister belast met justitiële aangelegenheden en de minister belast met financiële aangelegenheden zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de

JENNIFER SIMONS

MEMORIE VAN TOELICHTING

Algemeen

Beslagen mogen sinds 1962 op grond van o.a. oud artikel 312a Rv (thans artikel 436 Rv) niet gelegd worden op goederen die noodzakelijk zijn voor een goede functionering van het overheidsapparaat. Na een inventarisatie is gebleken dat gedurende decennia honderden niet opgeheven beslagen liggen op gelden bij banken en op geldelijke verplichtingen bij overige derden ter waarde van tientallen miljoenen. Diverse beslagleggers, nagelaten betrekkingen van beslagleggers en gemachtigden van beslagleggers, zijn niet meer traceerbaar, respectievelijk niet meer actief ter verkrijging van verdere rechtsgevolgen van het beslag (waaronder vanwaardeverklaringen), waardoor de beslagen zaken en rechten, zijnde goederen voor de openbare dienst bestemd, niet ten volle en te allen tijde ter beschikking staan van de Staat.

De registraties van de gelegde beslagen bij het Parket van de Procureur-Generaal, het Ministerie van Financiën en Planning en de Surinaamse banken over een periode van ruim dertig jaar zijn deels onvolledig, opheffingen worden niet geregistreerd. Informatie over een totaalbedrag aan beslagen saldi bij banken (al dan niet met aangroei na de datum van beslaglegging), een totaalbedrag aan de overige beslagen vorderingen en eventuele opheffingen (door beslagleggers), ontbreekt.

De gelegde beslagen op goederen bestemd voor de openbare dienst zijn wél onrechtmatig, maar niet van rechtswege nietig; deze beslagen kunnen opgeheven worden door een rechterlijke uitspraak of door vrijwillige opheffing.

In de praktijk is het onder de aangegeven omstandigheden niet uitvoerbaar om in een massale individuele procesvoering de opheffing van deze derdenbeslagen te realiseren. De rechtelijke instanties (in eerste en tweede aanleg) kunnen niet op eigen gezag deze beslagen opheffen en afvoeren. Daarom is het noodzakelijk om hiervoor een wettelijke voorziening te treffen.

Deze wetswijziging dient ertoe om de massale opheffing van deze beslagen te realiseren van de op basis van de in de wet en in de jurisprudentie vastgelegde regel dat er geen beslagen gelegd mogen worden op goederen bestemd voor de openbare dienst, waardoor de onder derdenbeslagen liggende gelden en geldelijke aanspraken van de Republiek Suriname terstond ter beschikking komen van de Staat.

Artikel 436 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering heeft betrekking op een algemeen beslagverbod op goederen bestemd voor de openbare dienst. Hiermee worden die goederen bedoeld die noodzakelijk zijn voor een goede functionering van het overheidsapparaat. Deze goederen (roerende en onroerende goederen) zijn bestemd voor de uitoefening van een publieke taak. Volgens de artikelen 436 en 703 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Rv) geldt er een beslagverbod op deze goederen. Dat betekent dat derden geen beslag mogen leggen op goederen die nodig zijn voor de openbare dienst, ongeacht of ze eigendom zijn van de overheid of niet. Het gaat om de bestemming van het goed, niet om het eigendom.

Vanwege beslaglegging op staatsgelden en in het bijzonder de belastingmiddelen komen de uitvoering van de beleidstaken van departementen in gedrang, daar die middelen niet beschikbaar zijn. De financiële middelen die begrotingstechnisch aan een bepaald beleid zijn gekoppeld kunnen dan niet uitgevoerd worden. Gelet op het financieel belang van de Staat is het nodig dat bij wet wordt vastgesteld waarop in ieder geval geen beslag mag worden gelegd, opdat de uitvoering van de overheidstaken gegarandeerd blijft.

Op basis van de systematiek van de staatsbegroting zijn uitgaven gekoppeld aan beleidsmaatregelen, waarbij elke uitvoering een doorwerking heeft naar de verantwoording. De overheid is zeer afhankelijk van de belastinginkomsten, daar een groot deel van de staatsbegroting gebaseerd is op die belastinginkomsten. Die inkomsten, bestaande uit goederen/gelden worden voor algemeen belang aangewend en hebben een openbare bestemming.

Substantiële onevenwichtigheden in de Staatshuishouding zorgen al decennia voor verstoringen van de betalingsdiscipline van de Staat. Daaruit voortvloeiende (derden)beslagleggingen door schuldeisers op zaken (goederen en rechten) van de Staat vormen een belemmering voor het functioneren van de (financiële) Staatshuishouding.

Hoewel de wettelijke beslagregelingen van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (S.B. 2024 no. 170) voorzien in een bescherming van de Staat tegen beslagleggingen (zowel conservatoire beslagen na verlot van de rechter als ook executoriale beslagen op grond van een rechterlijk vonnis), zijn er desondanks substantiële (in aantallen en bedragen) derdenbeslagen gelegd op goederen (met name op gelden op rekeningen van de Staat) bij banken en op overige geldvorderingen die bestemd zijn voor het functioneren van de openbare dienst.

Artikelsgewijs

Onderdeel A (vernummering artikel 436a naar artikel 436b)

Dit onderdeel betreft een technische wijziging. Het bestaande artikel 436a wordt vernummerd tot artikel 436b teneinde ruimte te creëren voor de invoeging van het nieuwe artikel 436a. De inhoud van het huidige artikel blijft daarbij ongewijzigd.

Onderdeel B (nieuwe artikel 436a)

Met dit nieuwe artikel wordt verduidelijkt welke goederen in ieder geval moeten worden aangemerkt als goederen die bestemd zijn voor de openbare dienst als bedoeld in artikel 436 van

het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. Het betreft een niet-limitatieve opsomming van vermogensbestanddelen die essentieel zijn voor de uitvoering van de publieke taken van de Staat. Onder deze goederen vallen onder meer:

- a. gelden, geldswaarden en waardepapieren die worden beheerd door de Centrale Bank van Suriname;
- b. belastinginkomsten en vorderingen voortvloeiende uit onder andere de Wet Inkomstenbelasting, de Wet Loonbelasting, de Wet Belasting over de Toegevoegde Waarde, de Zegelwet, de Wet Algemeen Oudedagvoorzieningsfonds, en uit de grondhuurvergoedingen;
- c. gelden en andere vermogenswaarden die door de Staat worden verkregen uit leningen;
- d. aandelenbelangen van de Staat in rechtspersonen;
- e. royalty-inkomsten uit de mijnbouwsector; en
- f. roerende en onroerende goederen die eigendom zijn van de Staat en noodzakelijk zijn voor een goede werking van het overheidsapparaat.

Door deze expliciete wettelijke aanwijzing wordt rechtszekerheid gecreëerd omtrent de vraag welke goederen geacht worden een openbare bestemming te hebben en derhalve niet vatbaar zijn voor beslag. Hiermee wordt voorkomen dat middelen die noodzakelijk zijn voor de uitvoering van overheidstaken aan de beschikking van de Staat worden onttrokken.

Onderdeel C (nieuw artikel 436c)

Met dit artikel wordt een bijzondere regeling geïntroduceerd voor reeds gelegde beslagen op goederen als bedoeld in artikel 436a. Bepaald wordt dat beslagen waarop gedurende een periode van vijf jaren na beslaglegging, geen executiemaatregelen zijn aangewend ter effectuering van het beslag, van rechtswege vervallen worden verklaard.

Aanleiding voor deze bepaling is de constatering dat gedurende vele jaren een groot aantal beslagen op staatsmiddelen is blijven rusten zonder dat daarop verdere executiemaatregelen zijn gevolgd. In veel gevallen zijn beslagleggers of hun rechtsopvolgers niet meer traceerbaar of wordt het beslag feitelijk niet meer vervolgd. Hierdoor blijven financiële middelen van de Staat langdurig geblokkeerd, terwijl zij noodzakelijk zijn voor de openbare dienst. De regeling beoogt een wettelijke oplossing te bieden voor deze situatie en maakt het mogelijk om inactieve beslagen zonder afzonderlijke rechterlijke procedures te beëindigen.

Onderdeel D (nieuw artikel 479 lid 3 en lid 4)

Het nieuwe derde lid van artikel 479 bepaalt dat alle derdenbeslagen die ten laste van de Republiek Suriname zijn gelegd op goederen bestemd voor de openbare dienst, worden opgeheven.

Deze bepaling is ingegeven door het belang van een ongestoorde uitvoering van de overheidstaken en het herstel van de financiële bewegingsruimte van de Staat. Uit de inventarisaties is gebleken dat omvangrijke bedragen door derdenbeslagen zijn geblokkeerd, waardoor de beschikbaarheid van middelen voor de openbare dienst wordt beperkt. De opheffing geschiedt rechtstreeks krachtens de wet, zodat geen afzonderlijke rechterlijke procedures vereist zijn.

Het vierde lid legt aan bankinstellingen en overige derden de verplichting op om de onder beslag liggende goederen die onder het bereik van het derde lid vallen onmiddellijk ter beschikking van de Republiek Suriname te stellen. Hiermee wordt verzekerd dat de wettelijke opheffing van de beslagen daadwerkelijk effect sorteert en dat de vrijgevalen middelen onmiddellijk beschikbaar komen voor de financiering van de openbare dienst en de uitvoering van overheidsbeleid.

Gegeven te Paramaribo, de

JENNIFER SIMONS